

Kontakt: e.biernacka@sp90.edu.gdansk.pl

i.piasecka-budzan@sp90.edu.gdansk.pl

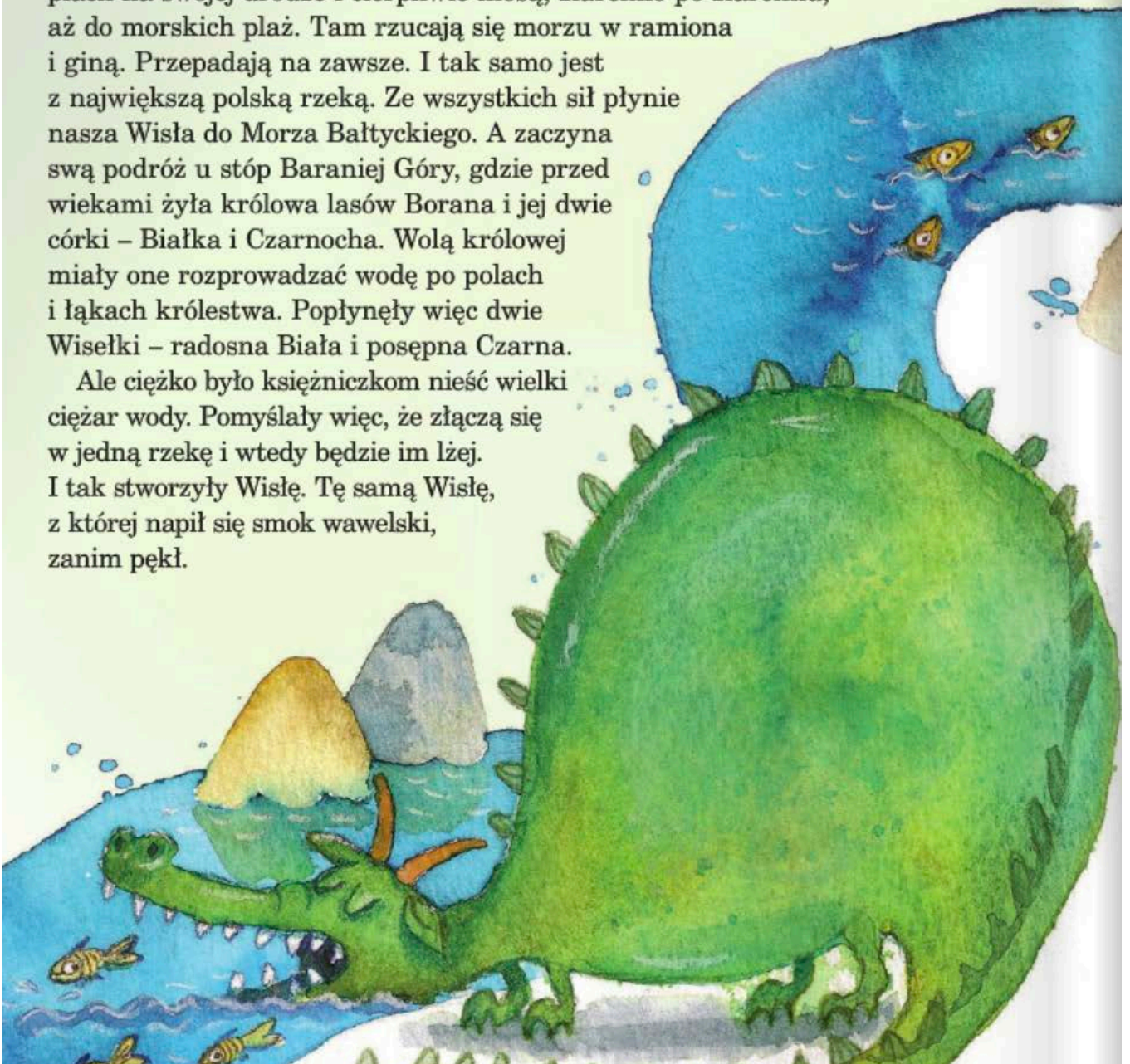
Polska rzeka - Wisła.

Witold Vargas

O Wiśle

Wszystkie rzeki na świecie mają jedno pragnienie. Dopłynąć do morza. Rzeki te rodzą się w górskich źródełkach. Najpierw są strumykami dzwoniącymi kroplami między skałami. Potem stają się górkimi potokami. Wściekle i zadziorne powalają każdego, kto śmie do nich wskoczyć. Gdy już dorosną, mijają kolejne miasta i wsie, spoglądając na nie spokojnie. Zbierają piach na swojej drodze i cierpliwie niosą, ziarenko po ziarenku, aż do morskich plaż. Tam rzucają się morzu w ramiona i giną. Przepadają na zawsze. I tak samo jest z największą polską rzeką. Ze wszystkich sił płynie nasza Wisła do Morza Bałtyckiego. A zaczyna swą podróż u stóp Baraniej Góry, gdzie przed wiekami żyła królowa lasów Borana i jej dwie córki – Białka i Czarnocha. Woła królowej miały one rozprowadzać wodę po polach i łąkach królestwa. Popłynęły więc dwie Wiselki – radosna Biała i posepna Czarna.

Ale ciężko było księżniczkom nieść wielki ciężar wody. Pomyślały więc, że złączą się w jedną rzekę i wtedy będzie im lżej. I tak stworzyły Wisłę. Tę samą Wisłę, z której napił się smok wawelski, zanim pękł.

Tę samą Wisłę, w której rybak Wars złowił syrenkę Sawę, a później zakochał się w niej bez pamięci.

A kiedy rzeka minęła Warszawę, napotkała na swojej drodze jeszcze jedno miasto. Na widok potężnej wody mury wokół miasta zdrzętały, a jedna z baszt krzyknęła:

– Nie pędź tak, bo runę.

A Wisła odparła:

– To ruń. – I tak nadała nazwę miastu Toruń.

Oj! Jakże by miały się nazywać te wszystkie nasze piękne polskie miasta, gdyby nie Białka i Czarnocha? Gdyby nie mądra królowa Borana? Gdyby nie nasza kochana Wisła?

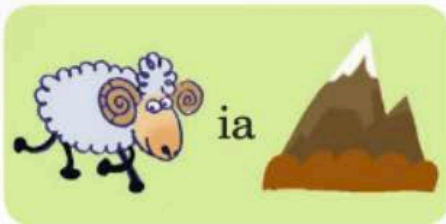
1. Jak powstają rzeki? Co się dzieje z małymi strumykami, zanim dotrą do morza? Opisz drogę rzeki na podstawie tekstu.
2. Gdzie zaczyna swój bieg królowa polskich rzek – Wisła?
3. Jakie miasta mija Wisła po drodze do Bałtyku? Odszukajcie je na mapie Polski.
4. Jakie legendy są wymienione w opowiadaniu? Czy znasz inne legendy związane z powstaniem polskich miast lub wyjaśniające pochodzenie ich nazw? Jakie?

Wielka litera w nazwach geograficznych

1. Na podstawie ilustracji i tekstu ze stron 50–51 wymień nazwy miast, które spotkała na swej drodze Wisła. Zapisz je w zeszytcie.

2. Rozwiąż rebusy i zapisz w zeszytcie rozwiązania. Sprawdź w tekście na stronach 50–51 pisownię tych nazw.

3. Przepisz zdania do zeszytu i uzupełnij je nazwami z ćwiczenia 1. i 2.

Najdłuższa rzeka w Polsce to

Ma swoje źródło na zboczach

Przepływa przez,,

Wpada do

Nasz język polski

Nazwy miast, rzek, mórz i gór piszemy wielką literą.

Od źródła do ujścia

Źródło to miejsce, w którym zaczyna się rzeka. Woda wypływa tam z ziemi lub ze szczeliny w skałach.

Ujście to miejsce, w którym rzeka się kończy – wpada do morza lub do innej rzeki.

1. Przyjrzyj się mapie i powiedz, jak płynie Wisła. Wskaż jej źródło i ujście.

- Jak się nazywa góra, z której wypływa Wisła?
- Odczytaj nazwę dużego miasta, które leży najbliżej źródła Wisły, a następnie – nazwę miasta, które jest położone najbliżej jej ujścia.

2. Odszukaj na mapie Polski inną rzekę. Wskaż jej źródło i ujście.

Gdy płyniesz statkiem z prądem rzeki, czyli w kierunku jej ujścia, po lewej stronie masz lewy brzeg rzeki, a po prawej – jej prawy brzeg.

1. Przeczytaj zdania. Zwróć uwagę na znaki na końcu tych zdań.

Białka i Czarnocha połączyły się w jedną rzekę.

Czy Białka i Czarnocha połączyły się w jedną rzekę?

Białko i Czarnochu, połączcie się w jedną rzekę!

- Dopisz do podanego zdania pytanie i polecenie. Postaw na końcu każdego z nich odpowiedni znak: wykrzyknik lub znak zapytania.

Wisła płynie do morza.

Czy
Wisło,

Smok Wawelski pije wodę z Wisły.

Czy
Smoku,

2. Jaki może być strumyk, a jaka rzeka? Dopasuj określenia do podanych wyrazów.

rzeka

potok

rzeczka

strumyk

górski

rwąca

malutki

spokojna

- Ułóż zdania z dwoma utworzonymi połączeniami wyrazowymi. Możesz zmienić ich formę. Zapisz te zdania w zeszytcie.

Film na YouTube - [Wisła - rzeka życia](https://www.youtube.com/watch?v=1OkxJN_wg3U)

https://www.youtube.com/watch?v=1OkxJN_wg3U

